

VZDĚLÁVÁNÍ K INTERNETOVÉ BEZPEČNOSTI V KNIHOVNÁCH

Pavla Kovářová

Abstrakt: Cílem příspěvku je představit výhody, které může přinést zapojení knihoven do vzdělávání k tématu internetové bezpečnosti, především pokud se jedná o spolupráci se školami při vzdělávání dětí. Výchozí tvrzení představuje teoretický potenciál knihoven, který je podpořen poukázáním na praktický aspekt této oblasti. Začátek je možné pozorovat již ve vzdělávání v oboru informační studia a knihovnictví na českých vysokých školách. Zásadní je ale především již získaná zkušenost se spoluprací škol a českých knihoven v tomto směru, kterou knihovníci realizující akce poskytli formou rozhovorů.

Klíčová slova: internetová bezpečnost, neformální vzdělávání, knihovny

Abstract: The aim of this paper is to present the benefits which may mean engagement of libraries in education about Internet safety, especially if there is a partnership with schools in educating of children. Initial argument represents the theoretical potential of libraries, which is supported by pointing out a practical aspect of this area. The beginning can be seen already in education in Information and Library Studies at Czech universities. Crucial, however, is the existing experience with cooperation of Czech libraries and schools in this direction, which was shared by the librarians affected by these activities in the form of interviews.

Key words: internet safety, libraries, informal education

Úvod

Význam celoživotního vzdělávání je přiznáván stále větším počtem organizací, nicméně že vzdělání není jen záležitost škol, rozhodně není žádná novinka. Formální vzdělávání, které je doménou škol, podle Memoranda EU o celoživotním učení (1) doplňuje ještě neformální a informální vzdělávání. Vzhledem k tomu, že informální vzdělávání probíhá často mimovolně, běžným životem, získáváním znalostí a zkušeností, je špatně uchopitelné a podpořit jej lze především motivací samotných jednotlivců. Co ale podpořit i ukotvit lze dobře, je neformální vzdělávání, které má nejčastěji formu vzdělávacích programů a kurzů mimo formální vzdělávání. V této oblasti se uplatňují různé instituce, existují specializované firmy realizující vzdělávání v určitých oblastech, příp. se může jednat o další profesní vzdělávání mimo školskou soustavu, třeba v kulturních zařízeních, spolcích apod. Specifické postavení zde přitom mají knihovny.

Knihovny představují instituce, které vzdělávání místní komunity chápou jako svou základní povinnost. Přitom s rozvojem komunitní role knihoven se neomezují jen na práci s tradičními informačními zdroji, nezůstávají dokonce ani u elektronických informačních zdrojů, ale snaží se nabídnout vzdělání ve všech oblastech, o které má komunita, ve které působí, zájem, tedy např. i občanské či zájmové vzdělávání. Ukázkou může být Městská knihovna v Litvínově (2), jejíž aktivity v tomto směru lze chápat jako příklad hodný následování, ovšem nejedná se o téma tohoto příspěvku, který se pohybuje v oblasti práce s elektronickými informačními zdroji, které již byly zmíněny.

Změny v službách knihoven do značné míry ovlivnilo masové rozšíření ICT, ale především internetu. Právě ten totiž způsobil, že knihovny přišly o výsadní postavení bran k informacím. S internetem lze mnohem snáze, rychleji a efektivněji najít více informací než může nabídnout jakákoli knihovna. To vedlo k tomu, že knihovny se ocitly na rozcestí – buď se z nich stanou nepotřebné instituce a přestanou v informační společnosti existovat, nebo přehodnotí své služby a přizpůsobí je novým potřebám svých uživatelů. Knihovny si vybraly cestu další existence, rozšiřují

nabídku svých služeb a využití. Jak již bylo uvedeno, jedna z klíčových hodnot současných knihoven je služba komunitě, ve které působí, další je pak vzdělávání v různých oblastech. Vedle toho pro tento příspěvek je zásadní ještě jedna, a to působení jako pomocník či rádce při práci s elektronickými informačními zdroji a službami, protože nabízí veřejnosti přístup k internetu. V tomto ohledu se české knihovny inspiroují především severoamerickými, kde knihovny jsou častá místa např. pro pomoc se službami eGovernmentu, ale také při hledání práce sociálně slabými. Všechny tyto mise knihoven pak tvoří základ, na kterém staví tento příspěvek.

Potenciál českých knihoven pro vzdělávání o internetové bezpečnosti a jeho využití

České knihovny mají při vzdělávání k internetové bezpečnosti významný potenciál, který podporuje jejich zapojení v tomto směru. Za zmínku stojí především následující charakteristiky knihoven založené na jejich výsledku vývoje, službách i postavení ve společnosti:

1. Přístup veřejnosti k internetu

Knihovny dle zákona (3) umožňují veřejnosti přístup k internetu, a to zdarma a bez věkového omezení. Větší knihovny mají zvláštní počítače pro děti, ale menší knihovny často nabízí přístup na jednom zařízení komukoli. Tím vzniká významný problém s přístupem k nevhodnému (4) a nelegálnímu obsahu, protože knihovny jsou velmi citlivé na téma cenzury a omezování přístupu k informacím. Děti, zejména ze sociálně slabších rodin, které lze pro některé problémy na internetu považovat za skupinu se zvýšeným rizikem, jsou přitom dle pracovníků knihovny častými uživateli počítačů v knihovně. Knihovny si jsou výše naznačených problémů vědomy a situaci se snaží řešit různě, především osvětou uživatelů knihovny všech věkových kategorií.

2. Tradiční důvěryhodnost

Knihovny v porovnání s jinými státními institucemi (např. úřady, vláda apod.) patří k těm, které jsou veřejností vnímány jako poměrně důvěryhodné. Proto komunita jejich poselství akceptuje s tím, že knihovna pomůže v cestě k hodnotově nezbarveným informacím, tedy že uživatel nebude cíleně naveden na zdroj, který mu dá jen částečné informace o tématu. Současně knihovně věří do té míry, že neočekává ani problém v tom, že zařízení knihovny bude zneužito např. pro odposlech informací, a to přesto, že mnoho publikací k internetové bezpečnosti právě před veřejně dostupnými počítači varuje. Toto tvrzení se odráží v tom, jak vytižené počítače v knihovnách jsou a že často musí být omezen čas na počítači na jednoho uživatele, aby se vystřídali všichni zájemci.

3. Hustá celostátní síť

V České republice je k 16. 7. 2012 evidováno 6110 knihoven různých typů (5). Všechny evidované knihovny musí dodržovat povinnosti dané knihovním zákonem (6), tedy např. umožňovat výše uvedený přístup k internetu zdarma. Zákon také knihovny strukturuje do hieratické sítě, která logicky vede k tomu, že knihovny spolupracují.

4. Dlouhodobá spolupráce

Jak uvádí předchozí bod, knihovny spolupracují, ale v praxi nejen tak, jak jim ukládá zákon, ale i na úrovni dobrovolné, aby zvýšily kvalitu svých služeb. Spolupráce se projevuje v tradičních oblastech (např. sdílená katalogizace, tj. přejímání záznamů o knihách), ale také při vzdělávání, které je pro tento příspěvek zásadní. Knihovny sdílí své materiály, témata, přednášející, a to na úrovni jeden k jednomu, ale také v množství tematických sdružení a spolků, tedy jeden k mnoha. V oblasti vzdělávání jsou nejvýznamnějšími knihovnickými dobrovolnými organizacemi IVU SDRUK (Sekce informačního vzdělávání Sdružení knihoven) se silnějším zaměřením na veřejné knihovny, IVIG (Odborná komise pro informační vzdělávání a informační gramotnost na vysokých školách) cílicí především na akademické knihovny a NAKLIV (Národní klastr informačního vzdělávání), který původně směřoval na akademické knihovny, ale postupně prosazoval především spolupráci různých typů knihoven v oblasti vzdělávání.

5. Neformální informační vzdělávání

Téma neformálního vzdělávání v knihovnách bylo rozvedeno již výše, je ale klíčovou součástí tohoto přehledu. Knihovny poměrně rychle akceptovali potřebu vzdělávat své uživatele v práci s elektronickými informačními zdroji, službami a nástroji. Sice až nedávno, ale opět poměrně rychle knihovny při vzdělávání zohledňují využití i možná zneužití, proto ve svých vzdělávacích aktivitách neopomínají hrozby ICT. Tím, že se jedná o vzdělávání neformální, knihovny mohou svým uživatelům nabídnout jinou formu a také více individuální přístup v dané oblasti, mohou tedy předat znalosti i lidem, kteří mají problém s akceptací či dostupností formálního vzdělávání.

6. Uživatelé z nejširší veřejnosti

Jak naznačuje předchozí bod, ne každý je dotčen formálním vzděláváním. Informační technologie se přitom vyvíjí velmi rychle a s tím i problémy s nimi spojené. Školy ale v daném čase zasahují pouze své žáky či studenty, příp. ještě jejich rodiče, v menší míře pak prarodiče. Knihovny oproti tomu nabízí své služby bez omezení v dané lokalitě, která je díky výše uvedené husté síti knihoven dobře pokrytá a knihovna je pro členy komunity dobře dostupná.

7. Dlouhodobý vztah s lokální komunitou

Tím, že knihovna je umístěna v dané komunitě, má možnost dlouhodobě budovat vztahy s jejími členy. To je výhoda nejen proti školám, které, jak již bylo zmíněno, se dotýkají především svých žáků a studentů, ale především vůči organizacím, které se snaží o osvětu v oblasti informační bezpečnosti. Jejich akce totiž mohou být spíše jednorázové, příp. úzce lokálně omezené na místa působení daných center. Samozřejmě je pak možné se s nimi spojit, např. pomocí horkých linek, ale je to svěřování problému neznámému člověku, tedy nelze stavět na vybudované důvěře, jako tomu může být u knihoven.

8. Spolupráce s lokálními školami

Již v předchozích bodech jsem se s ohledem na vymezení příspěvku odkazovala na školy a v bodě o neformálním vzdělávání jsem vyzdvihla možnost zasáhnout ty, kteří mají vůči formálnímu vzdělávání bariéry, a to i pokud jsou s nimi aktuálně spojeni (např. pokud je negativní vztah mezi učitelem a dítětem). Knihovny se školami často spolupracují, je zde tedy možnost rozšířit témata spolupráce i internetovou bezpečnost. Jedna knihovna přitom obvykle spolupracuje s více školami, lze tedy zasáhnout větší množství dětí s vynaložením přípravy menšího počtu lidí (knihovníka).

9. Nenucená dostupnost

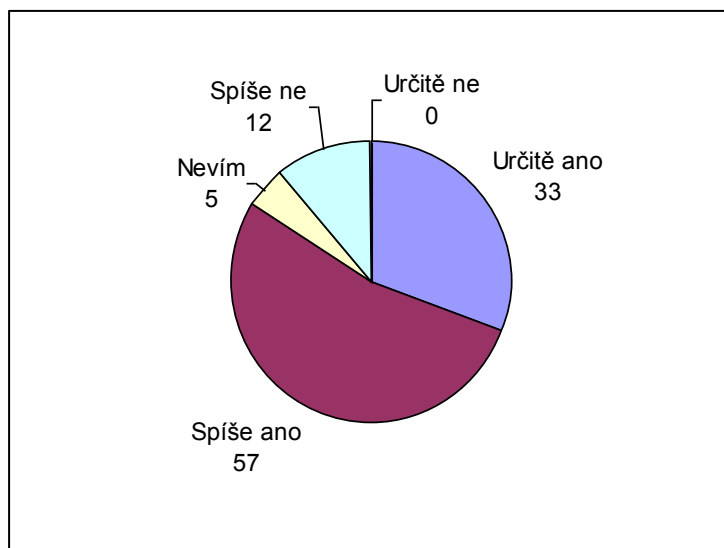
Poslední bod představuje jiný pohled na již zmíněné – knihovna je dobře dostupná, působí v komunitě dlouhodobě, ale lze se jí také snadno vyhnout. Pokud se totiž někdo svěří s problémem, může mu být nepříjemné se s danou osobou setkávat dále, protože „ví, že ví“. To může být problém ve škole, protože té se dítě či obecně jednotlivec nemůže snadno vyhnout. Oproti tomu knihovna je otevřená, ale není nezbytné se do ní vracet, pokud by to bylo danému člověku nepříjemné.

Celý výše uvedený přehled představuje možnost, na které lze stavět. Proto je nyní klíčová otázka, do jaké míry knihovny mají zájem potenciál přeměnit v realitu a pomoci k větší internetové bezpečnosti členům své komunity tím, že je v této oblasti poučí, upozorní je na vhodnost či nevhodnost určitého jednání a možné prostředky, jak se na internetu chránit. Tato oblast zatím není zcela prozkoumána, ale na základě dvou dotazníkových šetření ze srpna 2011 (získáno 210 responzí od knihovníků, z toho 63 nekompetních) a ledna 2012 (127 responzí z jedinečných městských či krajských knihoven) lze usuzovat, že knihovníci mají zájem se tématu věnovat a vzdělávat o něm dál. Metodologie a podrobnější zjištění obou šetření již byly podrobně popsány jinde (7), proto zde budou vyzdvížena jen některá zjištění relevantní pro tento příspěvek.

Obě šetření přinesla podobné výsledky v počtu vzdělávacích akcí pořádaných knihovnami – téměř tři čtvrtiny respondentů potvrdily, že knihovna pořádá vzdělávací akce, téměř všechny z nich

i zahrnutí práce s počítačem. Ve vzdělávání problematiku internetové bezpečnosti zohledňuje necelá polovina respondentů, někdy jako samostatné téma, častěji však jako součást kompletnějšího tématu.

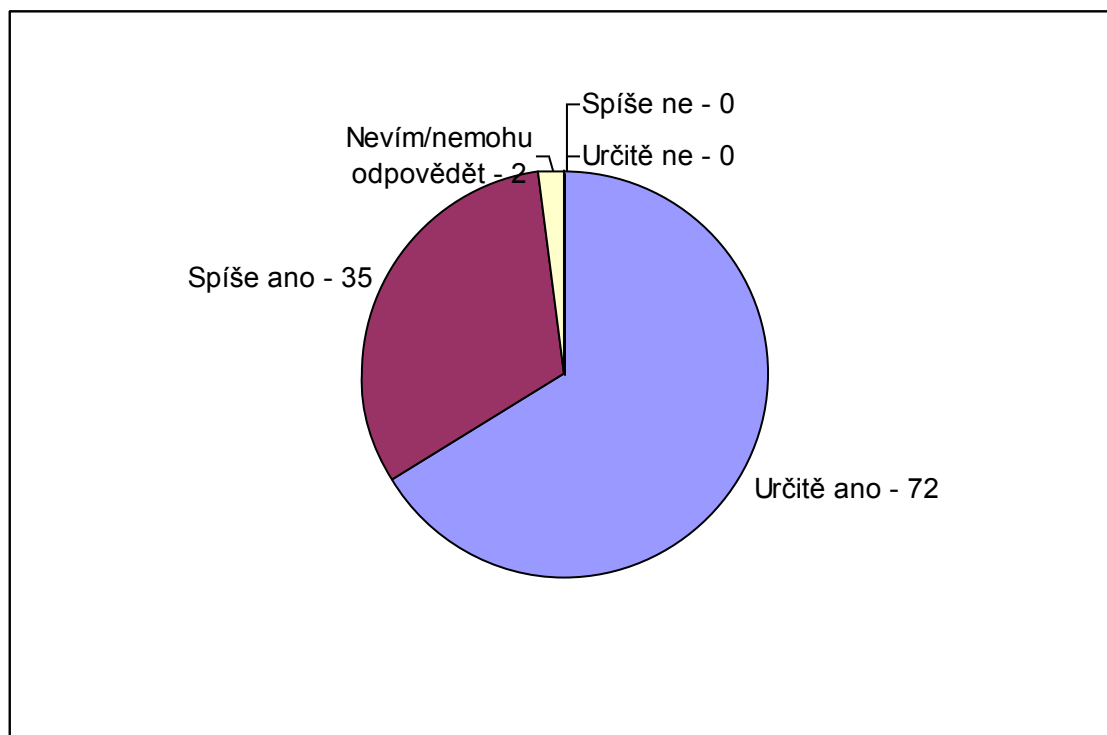
Přestože knihovníci se vlastnímu vzdělávání v oblastech, které nejsou jádrem jejich práce, věnují ve svém volném čase, stejně jako přípravě lekcí k těmto tématům, zájem o vlastní osobní rozvoj v problematice informační bezpečnosti projevilo 90 ze 107 (tj. 84 %) respondentů šetření z roku 2012, nikdo nebyl vyloženě proti vzdělávání v tomto směru. Podrobněji výsledky ukazuje Graf 1. Že se nejedná jen o plané tvrzení, dokládá to, že kurz základů internetové bezpečnosti pro knihovníky, který byl spuštěn na začátku května 2012, již má zapsáno 101 knihovníků, z čehož víc než polovina jej má úspěšně celý absolvován.

Graf 1 Zájem knihovníků o osobní rozvoj v informační bezpečnosti

Protože osobní rozvoj ještě neznamená, že budou nabyté znalosti předány dál, ve stejném šetření byla položena otázka na zájem o metodické materiály pro vzdělávání v oblasti informační bezpečnosti. Tento zájem projevilo 76,8 % dotázaných, lze tedy předpokládat, že minimálně tři čtvrtiny respondentů mají zájem vzdělávací akce k tomuto tématu realizovat. Ostatní mohou mít cíl stejný, pouze nemají zájem o metodické materiály, není proto možné říct, že čtvrtina vzdělávat v tomto tématu nechce.

Jednoznačné výsledky přinesly obě šetření v oblasti přesvědčení knihovníků o významu vzdělávání v tématu informační bezpečnosti. V roce 2011 byli respondenti dotazováni na toto s ohledem na dětské uživatele a 96 % z nich vyjádřilo přesvědčení, že by se knihovny měly v rámci svých vzdělávacích aktivit věnovat bezpečnosti dětí na internetu, pouze 6 respondentů s tím nesouhlasilo. V roce 2012 byla položena podobná, ale obecnější otázka ve znění: „Myslíte si, že je důležité vzdělávání v oblasti informační bezpečnosti?“ Odpovědi na ni zobrazuje Graf 2.

Graf 2 Hodnocení důležitosti vzdělávání v oblasti informační bezpečnosti

Výsledky výše pouze nastiňují to, co knihovníci stále častěji potvrzují, tedy že mají zájem svůj výše formulovaný potenciál využít a zapojit se do vzdělávání své komunity i s tématem internetové bezpečnosti, která je klíčovou složkou bezpečnosti informační. Existují také knihovny, které tyto aktivity nepořádají skrytě, ale sdílí své zkušenosti se svými kolegy, a to formou článků, konferenčních příspěvků, seminářů či rozhovorů v rámci výše uvedených knihovnických organizací. Pro dokreslení tématu proto představím čtyři ukázky takto sdílených zkušeností.

1. Městská knihovna Třinec

MK Třinec má pozitivní ohlasy ze strany knihovníků, které inspiruje, i děti a dospívajících, pro které nabízí mnoho aktivit s využitím navázanému M klubu. Pro tento příspěvek byla vybrána MK Třinec díky besedě TED2023, kterou připravili knihovníci Martin Čadra a Marika Zadembská na motivy knihy Čerpadlo 6 od Paola Basigalupiho. Dospívající (7. třída) jsou rozděleni na technokraty a evoluční ontology a s proklady ve formě četby z knihy a videoukázek diskutují nad výhodami a nevýhodami nových technologií.

2. Regionální knihovna Karviná

RK Karviná se vzdělávání v knihovně v oblasti internetové bezpečnosti věnuje již několik let. V současnosti nabízí akce pro školy s tématy jako závislost na internetu (7.-9. třída) a kybergrooming (8.-9. třída). Témata jsou žáky přijímána velmi dobře. Kateřina Czyžová, která má významný podíl na zavedení problematiky do nabídky knihovny, v rozhovoru uvedla, že se nezdálo, že děti na besedě nereagovaly, ale s odstupem a bez spolužáků se vrátily do knihovny s prosbou o pomoc s problémem na internetu. Knihovnice pak rychle získávaly zkušenosti s tím, jak děti přesvědčit, aby se i přes strach svěřily rodičům a policii. Protože v této oblasti byly samouky, některé případy dopadly dobře, jindy zvolily špatnou taktiku a dítě se již nevrátilo, aby bylo možné vše dořešit. Kateřina Czyžová jako osvědčené uvedla např.:

- Knihovník může využít znalosti dětí, které na danou lekci přijdou, a vyhledají o nich informace na internetu, kterými pak zahájí lekci. Dítě je překvapené, co vše o něm může kdokoli najít na internetu. U starších lze přitvrdit ukázkou scénáře, jak

by informace bylo možné zneužít, u mladších stačí upozornit na dostupné informace.

- Dlouhodobě lze budovat falešný profil na Facebooku a postupně získávat v dané komunitě dětské přátele. V každé třídě se za nějakou dobu najde někdo, kdo si tohoto neexistujícího přítele přidal. S tím lze naložit obdobně jako v předchozím bodě s informacemi nalezenými na internetu.

3. Městská knihovna Prostějov

MK Prostějov zatím získala zkušenosti s tématy problémy na sociálních sítích a netiketa. Prvními cílovými skupinami lekcí byly žáci 4. a 5. tříd, kde byl důraz kladen na zábavnou formu, překvapení, poučení a multimediální materiály. Později došlo k rozšíření záběru na dospělé, kde byla příprava pro vyšší odbornost náročnější. Nicméně jako složitější se ukázalo správně marketingově akci podat, aby o ni projevilo zájem větší množství lidí. V současnosti se připravují lekce pro středoškoláky, kde se předpokládá větší náročnost účastníků lekce. Přestože se jedná o téma, jehož příprava je pro knihovníky náročná, protože nají málo prostoru pro inspiraci a předávání zkušeností, výsledek knihovníci vidí jako smysluplný, což potvrzuje i reakce jedné z paní učitelek: „Tohle jim nikdo jinej neřekne.“ Tato reakce, stejně jako podrobnější informace o snahách prostějovské knihovny v oblasti internetové bezpečnosti jsou uvedeny v článku Safer Prostějov (8).

4. Městská knihovna Polička

MK Polička má navázanu hlubokou spolupráci s místními školami všech stupňů. Zaměřuje se především na předávání témat dle programu RWCT (Čtením a psaním ke kritickému myšlení). Téma internetové bezpečnosti pokrývá dlouhodobě, především díky žádosti ze strany škol. Aktuálně má tato knihovna podánu projektovou žádost, jejíž schválení by znamenalo ještě silnější zapojení knihovny v oblasti internetové bezpečnosti a zřízení pracovní pozice metodika informační bezpečnosti.

Závěr

Výše popsané postavení knihoven, zájem knihovníků i sice řídké, ale pozitivní zkušenosti knihoven podporují základní myšlenku tohoto příspěvku, tedy že knihovny mohou a měly by se zapojit do vzdělávání veřejnosti v oblasti internetové bezpečnosti. Jsou, stejně jako v jiných tématech, otevřeny spolupráci a pomoci, kterou by potřebovaly především v oblasti didaktické a také s postupy, jak reagovat na ohlášený problém. Knihovny již svůj zájem projevují, teď je na jiných organizacích, především školách, zda jim pomohou a umožní tak rozšíření institucí, jimž jde o zvýšení internetové bezpečnosti veřejnosti. Vše tedy nyní spočívá v odpovědi na otázku, zda je lepší držet si svůj monopol na témata nebo podpořit každou snahu v této oblasti. Já jsem přesvědčená o vhodnosti druhého uvedeného přístupu, protože i kdyby tato snaha pomohla předejít nebo vyřešit jediný problém, má to smysl.

Poznámky

- (1) Memorandum o celoživotním učení. EVROPSKÁ KOMISE. *Národní vzdělávací fond* [online]. 2010 [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://old.nvf.cz/archiv/memorandum/obsah.htm>
- (2) Aktuální nabídka akcí. Městská knihovna Litvínov [online]. 22. října 2012 [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://www.knihovna-litvinov.cz/akce>
- (3) ČESKO. Zákon ze dne 29. června 2001 č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). In: Sběrka zákonů České republiky. 2001, částka 98, s. 5683-5688. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3676>. ISSN 1211-1244
- (4) Jako nevhodný je označen obsah, ke kterému mají mít omezeny přístup děti, ale v případě přístupu dospělého zákon porušen není, jako je tomu např. u pornografie.

- (5) Seznam evidovaných knihoven. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. 2012 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Evidovane-knihovny-web-16-07-12.xls>
- (6) ČESKO. Zákon ze dne 29. června 2001 č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). In: Sběrka zákonů České republiky. 2001, částka 98, s. 5683-5688. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3676>. ISSN 1211-1244
- (7) KOVÁŘOVÁ, Pavla. Case Study: Attitudes of Children's Departments of Czech Libraries to the Information Safety. In: EU Kids Online 2011 [online]. London, 2011 [cit. 2012-07-09]. Dostupné z: <http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/Conference%202011/Kovarova.pdf>
- KOVÁŘOVÁ, Pavla, Martin HÁJEK, Lenka KVAPILOVÁ, Lenka MATUŠKOVÁ, Radek MEZULÁNÍK a Hana SLOUPENSKÁ. Vzdělávání k informační bezpečnosti v českých knihovnách. *ProInflow: Časopis pro informační vědy* [online]. 2012, č. 2 [cit. 2012-10-23]. ISSN 1804-2406. (vydání pravděpodobně v listopadu 2012)
- (8) ŠTEFEK, Tomáš. Safer Prostějov. *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. 2012, roč. 12, č. 2 [cit. 2012-10-23]. ISSN 1213-8231. Dostupné z: <http://kzv.kkvysociny.cz/default.aspx?id=1377>

Literatura

1. Aktuální nabídka akcí. *Městská knihovna Litvínov* [online]. 22. října 2012 [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://www.knihovna-litvinov.cz/akce>
2. ČESKO. Zákon ze dne 29. června 2001 č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). In: Sběrka zákonů České republiky. 2001, částka 98, s. 5683-5688. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3676>. ISSN 1211-1244
3. KOVÁŘOVÁ, Pavla. Case Study: Attitudes of Children's Departments of Czech Libraries to the Information Safety. In: EU Kids Online 2011 [online]. London, 2011 [cit. 2012-07-09]. Dostupné z: <http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/Conference%202011/Kovarova.pdf>
4. KOVÁŘOVÁ, Pavla, Martin HÁJEK, Lenka KVAPILOVÁ, Lenka MATUŠKOVÁ, Radek MEZULÁNÍK a Hana SLOUPENSKÁ. Vzdělávání k informační bezpečnosti v českých knihovnách. *ProInflow: Časopis pro informační vědy* [online]. 2012, č. 2 [cit. 2012-10-23]. ISSN 1804-2406. (vydání pravděpodobně v listopadu 2012)
5. Memorandum o celoživotním učení. EVROPSKÁ KOMISE. *Národní vzdělávací fond* [online]. 2010 [cit. 2012-10-23]. Dostupné z: <http://old.nvf.cz/archiv/memorandum/obsah.htm>
6. Seznam evidovaných knihoven. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. 2012 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Evidovane-knihovny-web-16-07-12.xls>
7. ŠTEFEK, Tomáš. Safer Prostějov. *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. 2012, roč. 12, č. 2 [cit. 2012-10-23]. ISSN 1213-8231. Dostupné z: <http://kzv.kkvysociny.cz/default.aspx?id=1377>

Jméno, adresa pracoviště

PhDr. Pavla Kovářová

Kabinet informačních studií a knihovnictví

Arna Nováka 1

602 00 Brno

bud. C/01028